

7 Ιουνίου 2015

Κτηνοτροφία: Ονοτροφία το μέλλον, αιγοτροφία το παρόν

/ [Πεμπουσσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Η ονοτροφία αποκτά ενδιαφέρον και στην Ελλάδα, ιδιαίτερα μετά τη διαμόρφωση σχετικού θεσμικού πλαισίου και στη χώρα μας, ωστόσο απέχουμε ακόμα πολύ από τις προϋποθέσεις για μαζική στροφή προς αυτό τον κλάδο. Γι' αυτό και η αιγοτροφία και η προβατοτροφία θα πρέπει να απασχολήσουν πιο σοβαρά τους Έλληνες κτηνοτρόφους, «ιδιαίτερα τώρα που οι εντατικές γεωργικές καλλιέργειες έχουν οδηγήσει σε αδιέξοδα».

Αυτά επεσήμανε, μιλώντας στο Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων, ο αναπληρωτής καθηγητής στην Κτηνιατρική Σχολή του ΑΠΘ Γιώργος Αρσένος, με αφορμή την ημερίδα με θέμα «Εστιάζουμε στην ελληνική αιγοτροφία – αναδεικνύουμε την ονοτροφία», που διεξήχθη στο πλαίσιο της 9ης Διεθνούς Έκθεσης για την κτηνοτροφία και την πτηνοτροφία «Zootechnia».

Όπως εξηγεί ο ίδιος, «μπορεί το 1 λίτρο γάλα γαϊδούρας να κοστίζει μέχρι και 100 ευρώ, αλλά σε καμιά περίπτωση ο κλάδος της ονοτροφίας δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο για μαζική παραγωγή, παρόλο που παρουσιάζει μεγάλες προοπτικές ανάπτυξης». Επισημαίνει, δε, ότι «θα ήταν παράδοξο να προτείνουμε τους υποψήφιους κτηνοτρόφους να στραφούν μαζικά στην εκτροφή γαϊδουριών, όταν για τον συγκεκριμένο τομέα υπάρχει υψηλή επικινδυνότητα για επένδυση και επιπλέον δεν υπάρχει ακόμα εξασφάλιση για σταθερή διάθεση του παραγόμενου προϊόντος».

Μάλιστα, ο κ. Αρσένος προειδοποιεί ότι τυχόν παρότρυνση των κτηνοτρόφων για μαζική «στροφή» προς την ονοτροφία, «θα ήταν απλώς μια επανάληψη των πολλαπλών λαθών του παρελθόντος, όταν αρκετοί παραπλανήθηκαν και εγκλωβίστηκαν σε εκτροφές όπως π.χ. στρουθοκαμήλων, χωρίς να έχουν καμιά

εμπειρία και χωρίς να υπάρχει παράδοση ή να υπάρχουν οι κατάλληλες υποδομές στη χώρα μας».

Ωστόσο, όπως σημειώνει ο καθηγητής του ΑΠΘ, ελπίδα για να δοθεί ώθηση στην ονοτροφία «γεννά» η ύπαρξη, πλέον, θεσμικού πλαισίου, που ευνοεί σημαντικά όσους θέλουν να ασχοληθούν με την επεξεργασία και τη διάθεση του γαϊδουρινού γάλακτος –μια διαδικασία που «καθυστέρησε να έρθει στη χώρα μας, πάνω από 20 χρόνια». Παρ' όλα αυτά, οι δυνάμει ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να αντιμετωπίσουν το ζήτημα με «σοβαρότητα και επαγγελματισμό και να δράσουν χωρίς ίχνος τυχοδιωκτισμού», επισημαίνει ο κ. Αρσένος.

Η ευρωπαϊκή εμπειρία «δείχνει» το δρόμο

Εκτροφές με γαϊδούρια υπάρχουν σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες από το 1996 (Βέλγιο, Γαλλία, Ιταλία κ.ά.) και το παραγόμενο γάλα χρησιμοποιείται κυρίως για την παρασκευή καλλυντικών, αλλά και για ανθρώπινη κατανάλωση.

Μάλιστα, όπως επισημαίνει ο κ. Αρσένος, οι ιδιαίτερα υψηλές τιμές πώλησης του παραγόμενου γάλακτος στις εκτροφές αυτές είναι ενδεικτικές των δυνατοτήτων της συγκεκριμένης δραστηριότητας.

Στην ίδια διαπίστωση οδηγεί και η μελέτη γύρω από το συγκεκριμένο ζώο, από το Εργαστήριο Ζωοτεχνίας της Κτηνιατρικής Σχολής (ήδη από το 2001), με τις εκτιμήσεις να συγκλίνουν στο ότι ο ρόλος των γαϊδουριών θα είναι θετικός στην ανάπτυξη και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, με δεδομένη και την παραπάνω ευρωπαϊκή εμπειρία.

Στην Ελλάδα, ο αριθμός των γαϊδουριών σήμερα είναι περίπου 12.500 ζώα. Υπάρχουν περίπου 20-25 οργανωμένες εκτροφές, με μέσο πληθυσμό 25-30 ζώα (εξαίρεση 4 εκτροφές με περισσότερα από 50 ζώα), ενώ η συνολική ποσότητα του παραγόμενου γάλακτος είναι άγνωστη, σύμφωνα με τον κ. Αρσένο.

Συνεργασία και καινοτομία τα «κλειδιά»

Όπως εξηγεί στο ΑΠΕ-ΜΠΕ η μεταδιδακτορική ερευνήτρια του ΑΠΘ Πελαγία Γλαμπεδάκη, προκειμένου να αναπτυχθεί η ονοτροφία στην Ελλάδα απαιτείται, πέραν της κατάλληλης τεχνογνωσίας, μια πλατφόρμα συνεργασίας μεταξύ παραγωγών και επιχειρηματιών, που θα ανοίξει τον δρόμο και για την ενσωμάτωση καινοτομίας στον κλάδο.

«Απαιτείται όραμα, σχεδιασμός σε βάθος χρόνου και η πολυσυζητημένη εξωστρέφεια, η οποία δεν αναφέρεται μόνο στο κομμάτι των εξαγωγών, αλλά και

στους ανοιχτούς ορίζοντες μιας επιχείρησης, που δεν προσκολλάται στην τετριμμένη προσέγγιση του παραδοσιακού προϊόντος –με την έννοια του φολκλόρ– αλλά που τού προσδίδει μια φρέσκια ματιά βασισμένη στην ποιότητα και τη διαφορετικότητα», εξηγεί η κα Γλαμπεδάκη.

Σημειώνει, δε, την ανάγκη:

α) τεχνολογικής ανάπτυξης μιας ονοτροφικής μονάδας, που μπορεί να οδηγήσει σε κατοχύρωση ευρεσιτεχνιών, «ένα στοιχείο που πάντα προσδίδει αξία σε ένα εμπορικό προϊόν»,

β) τυποποίησης και σε δεύτερο στάδιο πιστοποίησης των προϊόντων για τη διασφάλιση υψηλής και σταθερής ποιότητας,

γ) βιομηχανικού σχεδίου για μια ελκυστική και εργονομική συσκευασία,

δ) επαγγελματικής προβολής της εταιρείας μέσω ιστοσελίδας κ.ά.

Αυτό που, επίσης, η ίδια προκρίνει ως επιτακτικό, είναι η άμεση αξιοποίηση των δομών –τόσο σε εργαστήρια πανεπιστημίων και τεχνολογικών ιδρυμάτων όσο και σε ερευνητικά κέντρα– αλλά και καταρτισμένων κι έμπειρων ερευνητών, που μπορούν να επιληφθούν μελετών, σχετικών με την ανάπτυξη των ονοτροφικών προϊόντων.

Οι προοπτικές του κλάδου της γιδοτροφίας

Σε ό,τι αφορά τον κλάδο της γιδοτροφίας, ο καθηγητής, κ. Αρσένος, υπογραμμίζει την ανάγκη να αναδειχθεί και να πιστοποιηθεί η αξία των προϊόντων των ελληνικών γιδιών, «δίνοντάς τους προστιθέμενη αξία, που εν τέλει θα συμβάλλει στη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων». Εκτιμά, δε, ότι τα επόμενα χρόνια οι εκτροφές των γιδιών θα αυξηθούν σε αριθμό και μέγεθος, ενώ σημαντικές καινοτομίες θα ενσωματωθούν σε επίπεδο παραγωγής και δημιουργίας νέων προϊόντων.

Προτείνει, παράλληλα, τη λήψη μέτρων όπως:

- κατάργηση όλων των οριζόντιων επιδοτήσεων,
- «ξεκαθάρισμα» του ποιος είναι κτηνοτρόφος και ποιος «φαίνεται» ως κτηνοτρόφος,
- έλεγχο των μονάδων που διαθέτουν άδειες λειτουργίας,
- έλεγχο τήρησης των κανόνων υγιούς ανταγωνισμού από τις γαλακτοβιομηχανίες και τους εμπόρους κρεάτων, σε συνδυασμό με ρεαλιστική καταγραφή των αντίστοιχων ισοζυγίων κρέατος και γάλακτος.

Σημειώνεται ότι η Ελλάδα είναι η πρώτη χώρα της Ε.Ε. σε αριθμό εκτρεφόμενων γιδιών, με 4.807.588 ζώα. Από τα γίδια αυτά, περίπου 3.940.000 είναι ενήλικα θηλυκά, τα οποία αρμέγονται. Μάλιστα, το έτος 2013 η συνολική ποσότητα παραγόμενου γάλακτος που παραδόθηκε στη γαλακτοβιομηχανία ήταν 123.398 τόνοι.

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι η μέση παραγωγή γάλακτος που παραδίδεται στη γαλακτοβιομηχανία είναι 31 χιλιόλιτρα/γίδα. «Επομένως, τα ακαθάριστα έσοδα της μονάδας, με βάση τη μέση τιμή για το γίδινο γάλα (ήταν 0,57 ευρώ για το 2013), ήταν περίπου 18 ευρώ», εξηγεί ο κ. Αρσένος.

Σύμφωνα με τον ίδιο, αν διερευνήσουμε περισσότερο τα επίσημα διαθέσιμα στοιχεία, θα διαπιστώσουμε ότι το 2013 παραδόθηκαν στη γαλακτοβιομηχανία 123.398 τόνοι γίδινου γάλακτος, «γεγονός που υποδηλώνει ότι σε σχέση με το 2009 (προ οικονομικής κρίσης), η εθνική παραγωγή μειώθηκε κατά 20%» (το 2009 παραδόθηκαν 154.144 τόνοι γιδινού γάλακτος).

Και παρ' όλο που τα στοιχεία που αφορούν την παραγωγή γάλακτος παρουσιάζουν σημαντική μείωση, σε ό,τι αφορά στο ζωικό κεφάλαιο φαίνεται ότι ο πληθυσμός διατηρείται σχετικά σταθερός.

Τα δεδομένα που μιλούν για μείωση της παραγωγής γάλακτος θα πρέπει, ωστόσο, σύμφωνα με τον κ. Αρσένο, να αποτελέσουν αντικείμενο προβληματισμού, αφού από το γάλα αυτό παράγονται παραδοσιακά προϊόντα (Προϊόντα Ονομασίας Προελεύσεως/ΠΟΠ), που κατέχουν αξιόλογη θέση στις αγορές του εσωτερικού και του εξωτερικού.

Η κτηνοτροφία δεν «σβήνει»

Τη δική του απάντηση σε όσους υποστηρίζουν ότι ο κλάδος της κτηνοτροφίας βρίσκεται υπό την απειλή κατάρρευσης δίνει ο κ. Αρσένος, μιλώντας για «προσφιλή τακτική δραματοποίησης της κατάστασης και μετατόπιση ευθυνών από ορισμένους κτηνοτρόφους», οι οποίοι είναι ουσιαστικά «ξένοι» με την παραγωγή, αφού «ακόμα και αν είναι ιδιοκτήτες κτηνοτροφικών επιχειρήσεων δεν ασχολούνται οι ίδιοι σε καθημερινή βάση».

Ο ίδιος αποδίδει τα περί κατάρρευσης του κλάδου στην παύση των επιδοτήσεων «αφού, στην πράξη, εκεί βασίζεται η ύπαρξη των εκτροφών τους», όπως υποστηρίζει.

Παρατήρηση: Το παρόν άρθρο δημοσιεύεται με τη συνεργασία της οικονομικής και αγροτικής εφημερίδας **“ΠΑΡΑΓΩΓΗ”** (κυκλοφορεί στα περίπτερα κάθε Σάββατο), www.paragogi.net